

Z o r k o
S i m č i č

OB ŽERJAVICI IN OGNJU

- Prebujenje* – Ljubljana, 1943
Tragedija stoletja – Ljubljana, 1944
Krst pri Savici (libreto) – Buenos Aires, 1953
Človek na obeh straneh stene –
Buenos Aires, 1957
Krst pri Savici (drama) –
Trst /Buenos Aires, 1965
Zgodaj dopolnjena mladost –
Buenos Aires, 1967
El Mago del Valle encantado (libreto) –
Buenos Aires, 1973
Korenine večnosti – Buenos Aires, 1974
Čarovnik Začarane doline –
Buenos Aires, 1980
Družina Zebedej (kjer vsi polni so idej) –
Buenos Aires, 1980
Carapachayski anali – Buenos Aires, 1987
Trije muzikantje ali Povratek Lepe Vide –
Buenos Aires, 1989
Prepad kliče prepad (drami *Zgodaj dopolnje-
na mladost* in *Tako dolgi mesec avgust*) –
Buenos Aires, 1992
Odhojene stopinje – Celje, 1993
Leta nič, en dan potem – Ljubljana, 1996
Srečanja z Majcnom – Ljubljana, 2000
Dvanajst stolpičev in Post scriptum –
Ljubljana, 2001
Slomšek, človek za vse čase –
Ljubljana, 2003
Srček, ki podi telešček – Celje, 2004
Črni tekač – Celje, 2006
Skozi razpetosti – Celje, 2006
Rimske zgodbe – Trst, 2006
Racconti romani – Trst, 2006
Ob žerjavici in ognju – Ljubljana, 2007

OB ŽERJAVICI IN OGNJU

Izbor govorov in pogovorov

Zorko Simčič

1. izdaja

© Družina d. o. o.

Opremil: Sine Kovič

Grafična priprava: Družina d. o. o.

Izdala: Družina d. o. o.

Odgovarja: dr. Janez Gril

Tisk: Formatisk d. o. o.

Naklada: 1000 izvodov

Ljubljana 2007

Izid knjige je finančno podprlo Ministrstvo za kulturo Republike Slovenije.

Informacije o knjigah založbe Družina dobite na spletni strani:

www.druzina.si

CIP - Kataložni zapis o publikaciji

Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

929Simčič Z.(047.53)

821.163.6-5

SIMČIČ, Zorko

Ob žerjavici in ognju : izbor govorov in pogovorov / Zorko Simčič. - 1. izd. - Ljubljana : Družina, 2007

ISBN 978-961-222-651-0

231123968

V knjigi, ki jo spoštovani bralec jemlje v roke, sem želel (potem ko sem presegel »dobo naših let«, ki jih je po Pridigarju »sedemdeset, če smo krepki, osemdeset ...«) z objavo nekaterih pogovorov in govorov odkriti morda še kakšno zanimivost o mojem delu pa tudi o »slovenskem življu« po svetu in domovini.

O življenju slovenske diaspore v Argentini je bilo že marsikaj napisano, pa vendar kdo ve, ali ne bosta zlasti besedili v prvem delu knjige komu še bolj odprli vpogled v dogajanje v »najbolj razvejeni in živi slovenski skupnosti v svetu« (Delo), s čimer utegne tudi celotna usoda tega dela našega naroda postati marsikom bolj razumljiva.

*Slovenska skupnost v Buenos Airesu organizira vsako leto dvoje množičnih prireditev: romanje v Luján, v največje argentinsko Marijino svetišče, in pa Slovenski dan, nekak shod, ljudski tabor. Osnovna točka tega srečanja je vedno »slavnostni govor«. Vseboval naj bi razmislek o delovanju, predvsem pa nakazal smernice za delo v prihodnje. Seveda je vsakokratni govornik dal svoj osebni pečat. Za govor na dveh takih srečanjih je osrednja organizacija **Združena Slovenija** nekoč zaprosila tudi mene.*

*Ker sem v Argentini pogosto govoril ravno mladim, sem tudi ob takih priložnostih imel v mislih predvsem nje in je to po slogu, ki bi naj odgovarjal prazničnemu vzdušju, seveda tudi takoj začutiti. Danes živi v zdomstvu že tretji, ponekod celo četrti rod nekdanjih beguncev in izgnancev. Marsikateri problem, ki ga je bilo treba v tistih časih osvetliti, danes ne obstaja več, in tudi »naloge« rojakov, ki se zavedajo dolžnosti do svoje domovine ali pa do očetnjave, domovine svojih očetov in dedov, so drugačne od tedanjih, pa vendar pogled na pot, ki jo je bilo takrat hoditi, pokaže, kje smo čutili nevralgичne točke, mimo katerih ni bilo mogoče, če smo hoteli **stati inu obstati**. Iz teh mojih, čeprav priložnostnih nagovorov, bi naj bralec začutil vzdušje, v katerem se je v tistih letih razvijala slovenska diaspora v »južnoameriški enklavi sredi Buenos Airesa, ki je kot etnični in kulturni pa tudi ekonomski in preživetveni fenomen, vreden vsega občudovanja.« (Delo).*

*Izmed intervjujev sem izbral tiste, ki so bili natisnjeni v dnevnikih ali revijah ob prvem obisku domovine, pa tudi nekatere od nastalih po vrnitvi v demokratično Slovenijo. Objavljeni so v kronološkem redu. Popravljeni so bujši stilistični zdrs in kakšen **lapsus linguae**. Naslovi pogovorov*

so uredniški. Ne da bi posegel v bistvo vprašanj ali odgovorov, sem si v nekaterih primerih dovolil obojne formulacije skrajšati. Ob ponatisu sem besedilom dodal vrsto opomb, ki bodisi odkrivajo identiteto nastopajočih bodisi pojasnjujejo ozadje dogodka. Povsod je dodano tudi ime publikacije in čas prve objave.

Pri izbiri intervjujev sem pa naletel na težavo.

Vsak pogovor ima nekakšno specifičnost, a je razumljivo, da je zlasti pri prvih vedno prišlo do spraševanja o mojem rodu, o mojih literarnih začetkih in podobnem. Nujno je torej prišlo do ponavljanj. Podobno se je dogajalo pri pogovoru o medvojnih in povojnih dogodkih, o življenju v Argentini in tako bo bralec večkrat naletel na ponovitev kakšne misli, dostikrat celo istega citata. Znašel sem se v dilemi: ali naj kljub reiteracijam pustim besedila nedotaknjena, ali pa objavim odgovor samo, kadar je tematika prvič »na tapeti«? Že po prvem poskusu (ob primerjavi pogovora za tržaško **Mladiko** med vračanjem v domovino in prvim intervjujem, danim v Sloveniji v **Slovencu**) sem uvidel, da bi taka rešitev, kar se odnosa do bralca tiče, bila sicer »poštena«, da pa bi se izničilo prvotno posebno vzdušje pogovora. Prikazali bi se samo izbrani novi podatki, izgubila pa bi se povezovalna nit. Tako mi ne preostane drugega, kakor da prosim spoštovanega bralca, naj dobrohotno upošteva ta minus, te reiteracije, ki so žal – se mi zdi – skoraj »usodno povezane« z genezo takšne knjige. Upošteva pa naj tudi čas in kraj objave besedil, saj dajeta še posebej pri komentiranju situacij in miselnosti v dobi tranzicije potreben okvir za razumevanje piščevega stališča.

Prijatelji so me večkrat nagovarjali, naj napišem spomine ... Težko, da bi do tega prišlo, utegnejo pa ti govori in pogovori biti delček memoarske literature, kdaj morda celo prispevati še kakšen podatek iz polpretekelega dogajanja v zdomstvu pa tudi v matici.

Ljubljana, januarja 2007

Z. S.

I

Pod tujimi zvezdami

»... MORAMO SE ZAVEDATI, DA NAS V PREGNANSTVU ČAKA
PREDVSEM NALOGA, KAKRŠNO IMA GOSPODINJA, KI ZVEČER
S PEPELOM POKRIJE ŽERJAVICO NA OGNJIŠČU, ZATO DA JE
NASLEDNJE JUTRO LAŽJE ZNOVA PRIŽGATI OGENJ.«

*Celestin V. v drami **L'avventura d'un povero cristiano** (Ignazio Silone).*

Zvestoba nazaj – poslanstvo za naprej

Spoštovani, zaprosili so me, da bi imel na tem našem že 21. Slovenskem dnevu*, našem največjem zborovanju, slovesni govor. Pa naj se opravičim že vnaprej. Besede bodo slovesne, kolikor je slovesno vse, kar nam je sveto – sicer pa naj bo to pogovor med prijatelji.

Vsakoletni Slovenski dan je veliki praznik naše emigracije v Argentini, a je nekako tudi praznik vseh naših bratov po svetu. Živijo po Evropi, po Združenih državah Amerike, Kanadi, Avstraliji – in vendar smo celota. Toda, kadar doma v Sloveniji kdo, ki gleda na emigracijo z ljubeznijo, ali pa kdo naših nasprotnikov reče »politična emigracija«, misli predvsem na – Buenos Aires. In ko je nekdo pred kratkim v Evropi komentiral borbo za čistost idej v neki naši tukajšnji kulturni organizaciji¹, je napisal: »Boj – (med nami in pa komunisti, ki skušajo na vse načine kaliti vode v emigraciji, potem pa v kalnem ribariti) – se bije na celi črti in v marsičem je izid tega boja, recimo v Avstraliji ali Angliji, pa tudi v Trstu, Celovcu, Gorici odvisen od tega, kako se bo bitka iztekla v Argentini.«² In res je od nas mnogo odvisno. In ne gre samo za kulturno področje ...

* Osrednji buenosaireški 'ljudski shod'. 25. aprila 1976 je potekal v Našem domu – San Justo (Buenos Aires). Objava v brošuri *Slovenska kri iz roda v rod*, Buenos Aires, 1975, ob 30-letnici Srednješolskega tečaja Marka Bajuka.

¹ Šlo je za Slovensko kulturno akcijo.

² Pripis Dušana Pleničarja, urednika londonske revije *Klic Triglavu*, 1975, l. XXVIII, št. 433, k moji analizi Slovenske kulturne akcije v Buenos Airesu ob njenem vstopu v tretje desetletje. Prim. tudi *Zbornik SKA 1954–1994*, izdan ob njeni štiridesetletnici, Celjska Mohorjeva družba, Buenos Aires – Celje, 1994, str. 27.

IMENSKO KAZALO

- Abujevi (družina) 54
 Adamič, Louis 200
 Akvinski, Tomaž 19, 27, 118,
 213, 230
 Aljehin, Aleksander 83
 Andersen, Hans Christian
 246
 Anderson, Benedict 167
 Angerer, Tatjana 128
 Arnež, Janez 82
- Bajuk, Marko 9
 Balantič, France 46, 54
 Barbusse, Henri 218
 Beckett, Samuel 243
 Beethoven, Ludwig van 142,
 182
 Beličič, Vinko 54
 Benda, Julien 180
 Berdjajev, Nikolaj A. 182
 Bernard, Jessie 208
 Bernard sv. 197
 Bevk, France 185
 Bezruč, Petr (ps. za Vladimira
 Vaška) 185-186
 Birolla, Guido 144
 Bizovičar, Milan 144
 Bodin, Jean 225
 Borko, Božidar 52
 Boršnik, Marja 41, 55, 157
 Bratož, Igor 91
 Bratuži (družina) 54
 Bratuž, Lojzka 47
- Brejc, Jože (ps. za J. Javorška)
 63
 Brulc, Tone 76, 98
 Buber, Martin 58, 206
 Bulovec, Karla 162
 Bulwer Lytton, E. George
 103
 Byron, George G. N. 153,
 258
- Cankar, Ivan 39, 106, 142, 228
 Ceglar, Ludovik 184
 Celestin V. 7
 Cervantes 182-183
 Chesterton, Gilbert Keith 66,
 84, 104, 118, 137, 142, 223
 Chopin, Frédéric 198
 Cicero 66, 154
 Comte, Auguste 152
 Cornelius, Hans 60
 Corsellis, John 113
 Cowan, Neil M. 205
 Cowan Schwartz, Ruth 205
 Cuffolo, Anton (Martin Če-
 dermac) 185
- Čajkovski, Peter Iljič 182
 Čehov, Anton 92
 Čerin, Bogo 131
- Dajdica (Boga Pretnar) 162
 Dante Alighieri 101, 182,
 223, 230

Debeljak, Tine 39, 51-52, 56,
 76, 92, 155, 163
 Debenjak, Riko 51
 Debevčevi (družina) 60
 Debevec Simčič, Marija (Min-
 ka) 60, 199
 Deschmann, Karl 203
 Dewey, John 234
 Dimont, Max 207
 Dolenec, Ivan 155, 162-163
 Dolenceva dr. (zdravnica v
 Mariboru) 162
 Dolinar, France 56, 65, 190
 Dornik, Ivan 124
 Dostojevski, Fjodor Mihajlo-
 vič 44, 182-183, 229
 Drnovšek, Marjan 167
 Dujovne, León 58, 206
 Dušan (ps. za Zorka Simčiča)
 55

Ehrlich, Lambert 149, 184
 Eliot, Thomas Stearns 153
 Englandar, David 177
 Evripid 60, 76, 222

Feigel, Damir 92
 Felicijan, Joseph (Josip) 225
 Ferrar, Marcus 113
 Fink, Božidar 56
 Finžgar, Fran Saleški 44, 51-
 52, 92, 172
 Forstnerič Hajnšek, Melita
 79, 155, 235
 Francišek sv. 164

Fromm, Erich 174
 Furijan, Maks 83

Garton Ash, Timothy 244
 Gaspari, Maksim 144
 Gentile, Panfilo 217
 Geržinič, Alojz 56
 Gilson, Etienne 60, 71
 Glazer, Alenka 40
 Glazer, Janko 46, 121, 124,
 129, 131
 Gobec, Edi 195
 Goebbels, Joseph 221
 Goethe, Wolfgang 101, 182,
 223-224, 230
 Gombozc dr. (pisec o asimila-
 ciji v graški škofiji) 185
 Gordon, Milton Myron 196
 Gorše, France 88, 144
 Goya y Lucientes, Francisco
 182
 Gradnik, Alojzij 64, 135, 206
 Grafenauer, Ivan 52
 Granda, Stane 256
 Green, Julien 197
 Greene, Graham 87, 140, 241
 Gregorčič, Simon 44
 Gregorin, Edvard 63
 Grillparzer, Franz 70
 Grün, Herbert 94
 Günther, John 53

Hamsun, Knut 44
 Händel, Georg Friedrich 142
 Hartman, Bruno 126

Hegel, Georg Wilhelm Friedrich 107, 159, 170, 182, 218

Heine, Heinrich 73

Hemingway, Ernest 172

Heschel, Abraham Joshua 79

Hilckmann, Anton 188

Hitler, Adolf 43, 186

Horac 146

Horvat, Jože 69, 249

Hugo, Victor 144

Humboldt, Wilhelm von 40

Ionesco, Eugène 243

Jackson, Michael 187

Jakac, Božidar 162

Jalen, Janez 51

Jančar, Drago 62, 82, 128, 235, 254

Janez Pavel II 152, 170

Janez XXIII 117

Javornik, Mirko 92, 163

Javoršek, Jože 95, 254

Jefferson, Thomas 196, 225

Jerman, Marija 42

Jevnikar, Martin 54, 73

Jeza, Franc 149

Juan Carlos I. 30

Jurčec, Ruda 55-57, 240

Jurčič, Josip 44

Juvenal 240

Kacin, Anton 76

Kafka, Franz 63

Kallen, Horace 193

Karadžić, Radovan 186

Karađorđević, Aleksander I. 43

Kardelj, Edvard 48, 168-169

Kaufmann, Yehezkel 206

Keller, Paul 92

Kempčan, Tomaž 181

Kermauner, Taras 76, 88, 95, 203

Kette, Dragotin 164

Kidrič, Boris 48, 160

Kierkegaard, Sören 66

Kikelj, Jaroslav 47

King, Martin Luther 211

Kitto, Humphrey 234

Klinar, Peter 196

Klun, Vinko 190

Kobal, Andrej 31

Koblar, France 41, 155-156

Kocbek, Edvard 40, 95, 170, 226, 244

Kociper, Stanko 51, 98

Koestler, Artur 26

Komar, Milan 20, 25, 56-57, 65, 74, 133, 150, 178, 182-183, 197-199, 228, 239

Kopernik, Nikolaj 198

Kores, Slavko, 131

Korošec, Anton 129, 162

Kos, Janko 116

Kos, Vladimir 13, 87

Kosmač, Ciril 95

Kostanjevec, Josip 124

Košar, Jože 45

Kovačič, Lojze 177
 Kovič, brata 83, 125
 Kozak, Primož 94, 243
 Kraljeva, Elvira 83, 125
 Kraljevi (družina) 54
 Kralj Jerman, Lučka 99
 Kralj, Vladimir 95
 Kremžar, Marko 61, 179
 Kuehnelt Leddinh, Erik von
 59
 Kunčič, Mirko 45, 52, 91, 144
 Kunčič, Tilka 91

Lajovic, Miša 65, 191
 Lampe, Evgen 178
 Landsberg, Paul Ludwig 231
 Laric, Paul 128
 Lausche, Frank J. 31
 Laxness, Halldor Kiljan 230
 Lazar 171
 Leibniz, Gottfried Wilhelm
 133, 149
 Lenarčič, Vinko 65
 Lenček, Ignacij 189
 Lenček, Ladislav 56
 Levar, Ančka 63
 Levstik, Fran 190
 Lewin, Kurt 208
 Lincoln, Abraham 194
 Lind, Michael 196
 Lipovetsky, Gilles 134, 255
 Logar, Janez 93
 Lukšič-Hacin, Marina 194
 Luter, Martin 117, 225

Mahler, Gustav 43
 Majar, Matija – Ziljski 60
 Majcen, Stanko 40-41, 44, 55,
 59, 94, 102, 137, 150, 155-
 164, 222-223, 228, 240,
 243-244, 248
 Manček, Marjan 147
 Marcel, Gabriel 174
 Maritain, Jacques 184
 Markeš, Janez 168
 Marketz, Jože 185
 Marolt, France 52
 Marolt, Marjan 56
 Matkovič, Maca 156
 Maurois, André 245
 Medvedov, Roy A. 50
 Menart, Janez 37, 62, 77, 94,
 209
 Menart, Vladimir 192
 Menčik, Vera 83
 Meško, Fran Ksaver 144
 Michelangelo Buonarotti 180,
 182
 Mickiewicz, Adam
 Miklošič, Fran 190
 Milčinski, Fran 92
 Minatti, Ivan 94, 103
 Moder, Janko 52, 93
 Molière 73
 Mommsen, Theodor 98
 Moravec, Dušan 94
 Mordecai, M. Kaplan 193
 Mozart, Wolfgang Amadeus
 125
 Mrak, Ivan 52, 243

- Mrožek, Slawomir 243
 Mucher (celovški knezoškofijski duhovnik) 188
 Munda, Vinko 44, 156
 Muskie(wicz), Edmund 194-195
 Mussolini, Benito 12

 Napoleon 186
 Newman, John Henry 66
 Nietzsche, Friedrich 150, 197-198
 Nodet, Charles H. 239
 Nodier, Charles 197
 Novačan, Anton 53
 Nučič, Hinko 94

 Ortega Spottorno, José 59
 Ortega y Gasset, José 13, 25, 59, 65, 71, 98, 166, 190, 200, 202, 213, 217, 224, 258
 Otrin, Iko 131
 Ozej 188

 Papež, France 98
 Park, Robert 187
 Pascal, Blaise 66
 Pavček, Tone 59, 64, 76, 94-95, 119, 132, 141
 Pavel sv. 146
 Perko, Lojze 51, 246
 Peterlin, Jože 54, 60, 163
 Petrič, Jerneja 167
 Pij XI 212

 Pipenbacher, Josip 45
 Pindar 171
 Pirjevec, Dušan-Ahac 50, 53
 Platon 70, 118, 132, 140, 151, 209
 Plečnik, Jože 65, 180, 182, 227-228
 Pleničar, Dušan 9
 Ploncard d'Assac, Jacques 217
 Pogačnik, Jože 48, 76, 114
 Poncij Pilat 171
 Poniž, Denis 243-244
 Potokar, Ludve 158
 Poupard, Paul J. 57
 Pregelj, Ivan 51, 144
 Preprost, Simon (ps. za Zorka Simčiča) 180, 226
 Prešeren, France 32, 44, 111, 115-117, 159, 169, 175, 180, 182, 191, 223, 228
 Prežihov Voranc (Lovro Kuhar) 144
 Pučnik, Jože 254
 Puš, Ludovik 178

 Rebula, Alojzij 40-41, 175
 Remec, Bara 162
 Renan, Ernest 159, 210
 Rimski – Korsakov, Nikolaj A. 182
 Rožanc, Marjan 64, 95, 132
 Rožman, Gregorij 23, 30, 32-34, 196
 Rustja, Božo 107

- Salomon 242
 Salvini, Luigi 177, 224
 Saramago, José 244
 Schmid, Krištof 146
 Schmidt, Goran 41, 160
 Schulheim, Heinz 156
 Schweitzer, Albert 142
 Sedej, Maksim 144
 Segura, Ernesto 18, 202
 Seidel, Miguel 207
 Senegačnik, Brane 256
 Sever, Sava 63
 Shakespeare, William 92, 180
 Silone, Ignazio 7, 26
 Sirah 212
 Skrbinšek, Vladimir 83, 125
 Slomšek, Anton Martin 32,
 62, 66, 111, 129, 163, 175,
 212, 226, 256
 Smole, Dominik 94, 243
 Smolej, Viktor 93, 124
 Solon 181
 Solovjov, Vladimir S. 182
 Solženicin, Aleksander 26
 Sokrat 140, 159
 Sorel, Georges 150
 Sperans (ps. za Edvarda Kar-
 delja) 168
 Sušnik, Fran 35, 45, 93, 124
 Stalin 54, 186

 Šah, Maks 54
 Šali, Severin 51
 Šedivý, Jan 126, 156
 Šturm, Lovro 233

 Tacit 84, 203, 240
 Tancer Kajnih, Darka 139
 Tavčar, Zora 39
 Terseglav, France 52
 Thibon, Gustave 217-218
 Tito (Josip Broz) 81
 Tolstoj, Lev Nikolajevič 247
 Tomažič, Ivan Jožef 129
 Tomc, Matija 93, 116
 Tominšek, Josip 45
 Tomšič, Barbara 215
 Toynbee, Arnold 207
 Trdina, Janez 177
 Tršar, Marjan 46, 51
 Trubar, Primož 225
 Truhlar, Karel Vladimir 62,
 240

 Valéry, Paul 245
 Vandot, Josip 124
 Vašek, Vladimir 185
 Vavpotič, Ivan 144
 Veber, France 61, 169, 208-
 209, 232
 Velázquez, Diego de Silva
 182
 Velikonja, Narte 51, 112-113,
 240
 Vida, Viktor 158
 Vidmar, Josip 53
 Vinci, Leonardo de 182
 Vodeb, Rafko 55-56, 87
 Vodnik, France 52
 Vombergar, Joža 45

Vombergar, Jure 180, 206
Vouk, Erika 131
Vraz, Stanko 191
Vuk, Vili 121

Walsh, María Elena 145
Warner, Charles Dudley 73
Washington, George 196
Weigel, Erhard 133

Zalokar, Jurij 210
Zidar, Pavle 211
Zimmerman, Warren 186

Zorè, Fran (ps. za Stanka
Majcna) 94
Zorman, Ivan 31
Zorzut, Ludvik 156
Zweig, Stefan 42

Žabkar, Jože 50, 58, 187
Žerjal, Stanko 185
Živko, Janez 187
Žižek, Fran 125
Župančič, Oton 19, 40, 52-
53, 144, 161-163, 197, 228

Kazalo

I. Pod tujimi zvezdami	7
Zvestoba nazaj – poslanstvo za naprej	9
Eno nas družijo in veže: Slovenci smo in kristjani	23
II. Med vračanjem domov	37
Tržaški intervju	39
Življenje, edini branja vredni roman	69
»Samo kdor je dedič, je lahko pionir!«	79
Pogovor čez širno morje	91
Človek na obeh straneh stene	107
III. Ob domačem ognjišču	119
Po odhojenih stopinjah	121
Večne korenine umetnosti in starih mest	131
Otroci in knjige	139
Lastna država in psihično zdravje	149
Enega izgnanstvo okrepi, drugega ubije	155
Biti (ali ne biti ...) to, kar si?	165
Elite in narodna identiteta	215
Boli povsod, a naj boli doma	235
Sem realist, poln upanja	249
Imensko kazalo	259
Kazalo	267

» ...Evropa ima pač že tisoč let posebno identiteto. Če zaradi drugega ne, že zato, ker smo vsi Evropejci naposled otroci grško-judovsko-rimske miselnosti.

Čeprav se zdi, da se oddaljujemo od vprašanja, kdo ve, ali v resnici ne zadenemo »žebljico na glavico«, če se ustavimo ob Haumphreyu Kittu. V nekem svojem delu govori ta helenist, kako močna je bila med Grki zavest o ločitvi med njimi in barbari – kar jim pa, kot vemo, ni pomenilo drugega kot človeka, ki misli in živi drugače – in kako so se zavedali tega prepada, tudi če so kdaj barbaru zavidali.

Avtor piše, da v vsej zgodovini poznamo samo še en tak primer, da bi namreč neki narod načrtno ustvaril popoln prepad med seboj in drugimi ljudstvi, s katerimi se ni pomešal. To so bili Judje. In pravi, zanimivo: tu sta dve rasi, ki živita blizu, vendar se ne poznata, niti ne vplivata druga na drugo. Pozneje pa, čeprav se med seboj ne pomešata, grška miselnost vpliva na judovsko tako, da je združitev najbolj značilnega, kar sta obe kulturi imeli – gre za verski čut hebrejcev in pa za razum ter humanizem Grkov – ustvarila osnovo vsej kasnejši evropski kulturi: krščanstvo.

Svet je postal majhen, je res Deweyjev »one world«, in še posebej Evropejci se nekako med seboj vsi poznamo, danes ni več »popolnih prepadov« med enim ljudstvom in drugim, pa vendar – se mi zdi – nam ta lekcija lahko kaj pove ...«

ZALOŽBA
DRUŽINA

ISBN 961-222-651-2

9 789612 226510

15 €